

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA STĂRII DE SPIRIT ȘI A ACTIVITĂȚII POLITICE A POPULAȚIEI ȚINUTULUI DUNĂREA DE JOS ÎN ANUL 1939

Prinsă în vârtoarea evenimentelor anului 1939, România avea de înfruntat situații dificile atât în planul relațiilor internaționale cât și în interior, unde probleme stringente înregistrate în diverse domenii de activitate au cauzat o stare de criză. Țara noastră trebuia să facă față pe de o parte expansiunii economice și militare a Germaniei spre estul continentului european, iar pe de altă parte, rigorilor regimului personal instituit de regele Carol al II-lea la 10 februarie 1938, printre care putem aminti: starea de asediu perpetuă și cenzura presei¹, precum și interzicerea oricărei activități politice a partidelor democratice².

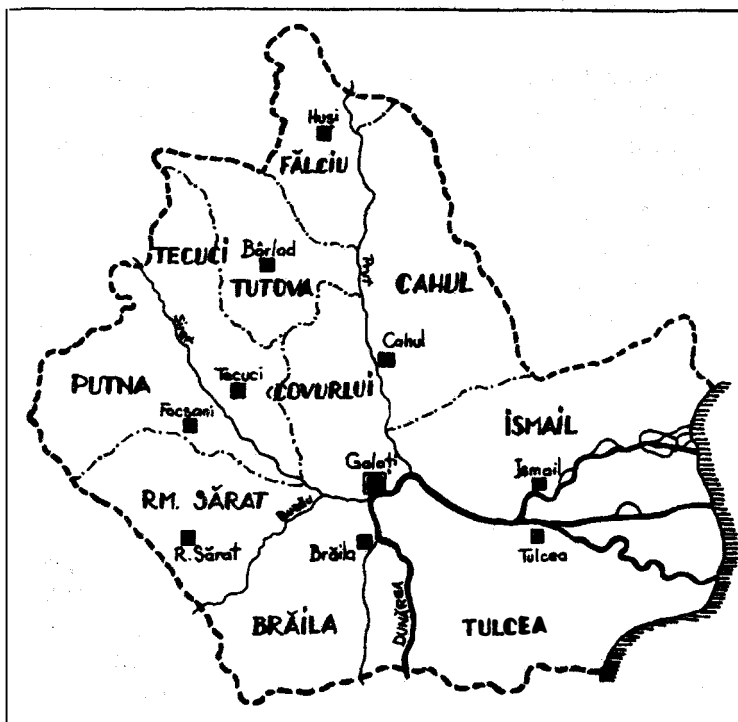

Fig. 1. Harta ținutului „Dunărea de Jos”

În contextul intern românesc, pe o linie generală, însă cu particularități locale, se înscrie evoluția economică, socială și politică a ținutului Dunărea de Jos. Acesta, creat o dată cu alte nouă ținuturi prin legea administrativă din 14 august 1938³, era al doilea din țară ca mărime⁴ cu o suprafață totală de 37958 km², având o populație de circa 2 040 000 locuitori (conform recensământului din 1930) ceea ce îl situa pe locul patru din acest punct de vedere⁵. El cuprindea zece din vechile județe ale României interbelice (Covurlui, Brăila, Tulcea, Ismail, Cahul, Fălciu, Tutova, Tecuci, Putna, Râmnicu-Sărat) și avea centrul administrativ la Galați, unde se afla și sediul rezidentului regal al ținutului, în această funcție fiind, de la 1 februarie 1939, istoricul Constantin C. Giurescu⁶.

Viața economică a ținutului a fost influențată direct de problemele economiei naționale, care, datorită situației externe nesigure, s-a orientat spre dezvoltarea cu precădere a industriei de război în detrimentul producției bunurilor de consum. Produsele industriale și cele agricole fiind căutate și

¹ *Monitorul Oficial*, nr. 34 din 11 februarie 1938.

² Desființate în urma decretului-lege din 30 martie 1938 (vezi *Monitorul Oficial*, nr. 75 din 31 martie 1938).

³ *Monitorul Oficial*, nr. 187 din 14 august 1938.

⁴ Constantin C. Giurescu, *Ținutul Dunărea de Jos (14 august 1938-1 iunie 1939)* (raport rezidențial), București, 1939, p. 10.

⁵ *Ibidem*, p. 11.

⁶ În perioada 14 august 1938 – 1 februarie 1939 rezident regal la Galați a fost diplomatul Victor G. Cădere, fost ministru plenipotențiar al României la Belgrad, rechemat în serviciu la Ministerul Regal al Afacerilor Străine după 1 februarie 1939.

stocate pentru necesitățile armatei, în principal; în al doilea rând intensificându-se exportul unor articole de primă necesitate, s-a accentuat în tot cursul anului 1939 apariția fenomenelor inflaționiste și a speculei, acestea contribuind la scăderea standardului de viață al tuturor categoriilor de salariați, precum și a populației rurale⁷.

Din prima jumătate a anului 1939, situația materială a muncitorimii ținutului cunoaște o înrăutățire bruscă. În majoritatea întreprinderilor, ziua de lucru continua să fie mai mare de opt ore, fenomen întâlnit încă din anul precedent⁸, datorită unui control ineficient al organelor Ministerului Muncii și a salariilor derizorii care îi obligau pe muncitori la ore suplimentare.

În industria metalurgică, salariile medii lunare plătite muncitorilor gălățeni calificați se încadrau în limitele a 2700 – 4000 de lei, în timp ce costul lunar al vieții pentru orașul Galați era de 10 460 lei⁹. Dificultățile care s-au manifestat în economia ținutului, ca de altfel în întreaga economie, au afectat în principal industria textilă, datorită lipsei de materii prime, și activitatea porturilor Galați și Brăila. Numai în orașul Galați și-au închis porțile în 1939 nu mai puțin de opt întreprinderi textile¹⁰. În total numărul șomerilor în intervalul 1 septembrie 1938 – 1 septembrie 1939 a fost de 2281, din care au reușit să se angajeze doar 974 de persoane¹¹.

Activitatea portuară s-a confruntat cu o situație îngrijorătoare. Conform unui raport al chesturii poliției Galați, din 31 decembrie 1938¹², statul bulgar dorea să declare zone libere pentru vasele germane porturile Varna și Rusciuk, iar din partea germană exista inițiativa împlinirii mai vechiului proiect de cale fluvială Main – Dunăre – Marea Neagră prin crearea unui sistem de canale care să treacă prin cele două porturi bulgărești, fapt care ar fi afectat profund activitatea porturilor Constanța, Galați și Brăila. Aceasta se înscrie cu siguranță în seria presiunilor exercitate de statul german asupra României, concretizate în cele din urmă în încheierea acordului economic româno-german din 23 martie 1939, acord care nu a îmbunătățit semnificativ activitatea portuară. Conform arhivelor vremii, au existat în portul Galați, în perioada iunie-noiembrie 1939 nu mai puțin de patru conflicte puternice de muncă, datorate atât lipsei de activitate, cât și salariilor mici¹³.

Teama de război și lipsa fondurilor bănești a dus la sistarea sau la diminuarea volumului de lucrări în construcții, fapt care a provocat în luna iunie nemulțumiri salariale ale muncitorilor de la Societatea română de lucrări publice, concretizate prin mișcări de protest¹⁴. Același lucru s-a întâmplat și cu salariații feroviari¹⁵ în vara anului 1939.

Pentru a fi eliminate grupurile de presiune legale ale muncitorilor, respectiv sindicatele, în 12 octombrie 1938 a fost promulgat decretul lege care avea ca scop crearea breslelor muncitorești și desființarea sindicatelor în decurs de trei luni¹⁶. În ținutul Dunării, procesul de constituire al muncitorilor și meseriașilor patroni în bresle s-a încheiat abia în a doua jumătate a anului 1939¹⁷. Majoritatea breslelor astfel constituite își aveau conducerea administrativă în orașul Galați.

Activitatea politică a muncitorimii din ținut se încadrează în contextul general al epocii. O dată cu înființarea Frontului Renașterii Naționale ca partid unic, la 16 decembrie 1938¹⁸, mulți dintre membrii breslelor gălățene au fost înscriși din oficiu în această formațiune, renunțând în mod oficial la simpatiile politice din anii anteriori dictaturii regale. În paralel însă, s-a intensificat și activitatea clandestină a extremei stângi, cauzată pe de o parte de nemulțumirile sociale acumulate în urma crizei interne, pe de altă parte de poziția geografică a ținutului, situat în apropierea frontierei româno-sovietice, precum și de compoziția etnică neomogenă a ținutului, culoarea politică roșie având cu

⁷ Vezi Al. Gh. Savu, *Dictatura regală (1938-1940)*, București, 1970, p. 363-376.

⁸ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 4/1938 (rola 1), f. 82.

⁹ *Anuarul Statistic al României pe anul 1939-1940*, p. 650, apud Petru Panțăru, *Aspecte din mișcarea muncitorească gălățeană în perioada dictaturii regale*, în *Danubius*, 1972-1973, nr. 6-7, p. 273.

¹⁰ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 403/1939 (nenumerotat), apud. P. Panțăru, *op. cit.* p. 278.

¹¹ *Ibidem*.

¹² D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939 (rolele 3-4), f. 93.

¹³ D.J.A.N. Galați, fond *Inspectoratul muncii Galați*, dosar nr. 394/1939 (nenumerotat), apud. P. Panțăru, *op. cit.* p. 279.

¹⁴ P. Panțăru, *op. cit.*, p. 279.

¹⁵ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 688.

¹⁶ *Monitorul Oficial*, nr. 237 din 12 oct. 1938.

¹⁷ D.J.A.N. Galați, fond *Inspectoratul muncii Galați*, dosar nr. 395/1939 (nenumerotat), apud. P. Panțăru, *op. cit.*, p. 276-277.

¹⁸ *Monitorul Oficial*, nr. 293 din 16 decembrie 1938.

precădere adepți din rândul minorității evreiești și a celei ruse, aceasta din urmă fiind cunoscută pentru sentimentele sale ostile statului român¹⁹.

Rapoartele periodice ale poliției amintesc mereu acțiunile elementelor comuniste care constau în tipărirea și răspândirea de manifeste îndreptate împotriva dictaturii regale, a ordinii constituționale a statului așa-zis "burghezo-moșieresc" sau alte acțiuni subversive²⁰. Într-o notă informativă din 5 iunie 1939 a Chesturii poliției Galați se specifica prinderea și cercetarea a 13 persoane dintre care șapte erau muncitori în port, vinovați de propagandă verbală, iar o altă persoană – un oarecare Simoniant Mihail – conform raportului era "supus străin" fără a se da alte detalii²¹.

Nu există dovezi certe despre implicarea Partidului Comunist în organizarea propriu-zisă a unor conflicte de lucru sau lansarea unor lozinci proprii cu ocazia manifestațiilor populare cum au fost și cele din 1 mai 1939 organizate sub garanția uniunilor din bresle.

Situația economică a țăranimii ținutului era la fel de precară. La 5 decembrie 1938 s-a înființat Banca pentru Industrializarea și Valorificarea Produselor Agricole care acorda credite, dar numai pentru proprietățile mai mari de 5 hectare²². Acest lucru a avantajat doar primele două clase ale țăranimii, marea masă a populației rurale fiind reprezentată de țăranimea săracă care nu a putut beneficia de aceste facilități. La această stare de lucruri, în 1939 s-au adăugat rechizițiile masive și concentrările, ceea ce a provocat o accentuată scădere a producției.

Pentru ajutorarea familiilor țăranilor concentrați prin legea din 9 mai 1939 nu au existat inițial nici un fel de prevederi²³. Mai târziu, s-au introdus ajutoare bănești pentru familiile nevoiașe, distribuite în țară prin organele administrative locale²⁴, în unele cazuri familiile concentraților au fost ajutate la muncile de toamnă de către elevi și premilitari²⁵.

La aceasta s-a adăugat o serie de abuzuri ale autorităților cu ocazia străngerii de bunuri pentru armată, fapt care a generat nemulțumiri²⁶, concretizate uneori în adunarea la centrele de rechiziționare, cerându-se restituirea bunurilor luate sau plata acestora, cum a fost cazul în satele Mărgăritești și Pardoși din județul Brăila²⁷.

În lunile mai-iunie 1939, lipsa de porumb a făcut ravagii în județele ținutului, mai ales în județul Fălciu²⁸, unde populația rurală a început să-și pună chezașie uneltele agricole pentru a-și dobândi hrana zilnică²⁹. Ploile abundente din toamnă au întârziat lucrările agricole și au provocat pagube de până la 40% podgoriilor din ținut³⁰. Nici situația țăranimii montane și submontane care posedă pădure nu era mai ușoară. Nu puteau tăia copaci pentru a-i vinde și asigura necesarul de trai deoarece aprobările costau mult și exista o filieră birocratică complicată³¹. Se ajungea astfel la tăieri ilegale care de multe ori erau trecute cu vederea de către pădurari, datorită corupției existente în rândurile lor. Pe lângă toate acestea, neplata la timp a impozitelor către stat, cauzată de producția slabă și situația materială precară, a declanșat sechestrarea bunurilor datornicilor ceea ce a provocat o stare accentuată de încordare³².

În aceste condiții a fost greu să se nască un atașament al țăranimii pentru instituțiile statului carlist. Chiar dacă mulți locuitori ai satelor ținutului erau membri F.R.N. și au participat în număr mare la alegerile din 1-2 iunie 1939, acest lucru s-a datorat în multe cazuri fie unei stări tradiționale de teamă față de eventualele represiuni ale statului, fie pentru a șterge urmele unei mai vechi simpatii politice chiar față de extrema dreaptă.

Rezidentul regal Constantin C. Giurescu deținea liste cu persoanele din ținut înscrise în F.R.N. La 6 februarie 1939, după mai puțin de două luni de la înființarea Frontului, acest număr era de aproximativ 300 000 de membri³³. Cu toate acestea, el va cere, în cursul anului, de la prefectii

¹⁹ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 684.

²⁰ *Idem*, f. 51, 62-63, 682-695.

²¹ *Idem*, f. 578.

²² *Monitorul Oficial*, nr. 283 din 5 decembrie 1938.

²³ *Monitorul Oficial*, nr. 106 bis din 9 mai 1939.

²⁴ Al. Gh. Savu, *op. cit.*, p. 365.

²⁵ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 32/1939, f. 4.

²⁶ *Idem*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 431.

²⁷ Al. Gh. Savu, *op. cit.*, p. 375.

²⁸ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 682.

²⁹ *Idem*, f. 473.

³⁰ *Idem*, dosar nr. 32/1939, f. 2.

³¹ *Idem*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 62.

³² *Idem*, f. 683.

³³ *Idem*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 290.

judetelor, liste cu primarii în funcție în acea vreme și cu precizarea partidului din care au făcut parte aceștia în 1937³⁴. Având în vedere strategia politică promovată de Carol al II-lea, aceea de lichidare a Mișcării Legionare și de înăbușire a oricăror tendințe de activitate democratică a P.N.L. și P.N.Ț., nu știm cu exactitate dacă aceste liste au fost cerute de la București sau a fost o idee personală a lui Giurescu pentru a se dovedi el însuși devotat regimului.

Carol al II-lea, spre sfârșitul anului 1939, își va da seama că Frontul Renașterii Naționale, cu toată propaganda alimentată din fondurile statului, nu era nici pe departe o organizație politică viabilă. În urma remanierii guvernamentale din 28 septembrie, C.C. Giurescu, pe care regele îl numea om „cult și agreabil”³⁵, va deveni ministru secretar de stat însărcinat cu organizarea F.R.N.-ului. El va primi ordin de la rege ca în propaganda pe care o face Frontului să folosească și Serviciul Social, difuzând astfel ideile propagandistice în lumea satelor prin intermediul căminelor culturale³⁶.

În condițiile anului de criză 1939 nici situația funcționării și a intelectualilor nu a fost mai bună. În Galați, după înființarea ținuturilor și a instituției rezidenței, a existat un aflus de salariați ai administrației, fapt care a declanșat o explozie a prețurilor la chirii și alimente, situație resimțită în special de funcționarii cu grade inferioare³⁷. La aceasta s-au adăugat și nemulțumirile înregistrate în rândurile lor datorate limitării dreptului de organizare pe criterii profesionale, ei cerând în repetate rânduri redactarea unui statut al funcționarului în baza căruia să fie protejați de situația de criză internă³⁸.

Situația materială a intelectualilor de pe cuprinsul ținutului era în linii mari aceeași, învățătorii și profesorii lucrând uneori în condiții improprii, mai ales în mediul rural, dovadă fiind numeroasele cereri de fonduri bănești pentru repararea școlilor³⁹.

În funcție de condițiile de trai datorate în principal locului ocupat în ierarhia funcționărescă sau intelectuală, orientările politice ale acestor structuri sociale sunt diferite. Unii au sprijinit F.R.N. în diverse ocazii, mai ales cu ocazia alegerilor din 1-2 iunie 1939⁴⁰, prin propagandă verbală. Alții au rămas credincioși unor idei politice mai vechi formate în anii de glorie ai Gărzii de Fier.

În urma decapitării mișcării legionare petrecută în toamna anului 1938, prin asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu, manifestările extremei drepte românești au înregistrat o stagnare până în septembrie 1939, când trupele germane au ajuns în apropierea frontierei de nord a țării⁴¹.

Conform circularei lui Armand Călinescu din 28 ianuarie 1939, se interzicea a se mai scrie în ziarele din ținut despre Garda de Fier sau despre legionari. Era interzisă, de asemenea, adeziunea la F.R.N. a foștilor legionari fără acordul expres al ministrului de interne⁴².

Datorită sărăciei și nesiguranței sociale și în condițiile unei supravegheri atente din partea statului, cauzată de starea de asediu existentă, se înmulțesc denunțurile anonime în legătură cu foștii legionari, dar în cele mai multe cazuri, după cercetările de rigoare ale poliției, s-a dovedit că era vorba de acuzații nefondate, bazate probabil pe intenții de răzbunare personală⁴³.

Sentimentele minorităților de pe teritoriul ținutului Dunării, față de organizarea statală existentă erau deosebit de variate. Cei mai turbulenți erau rușii, ucrainenii și bulgarii, care de multe ori trăind în comunități compacte erau refractari la tot ceea ce ținea de statul și cultura românească⁴⁴. Au existat cazuri când învățătorii și lucrătorii poștali români au fost agresați verbal sau fizic în localitățile cu populație predominant slavă, conflicte considerate în rapoartele poliției ca fiind de natură etnică⁴⁵. Găgăuzii au fost o populație în general pașnică, cerând doar accesul la cultura în limba maternă, fapt materializat prin trimiterea în zonele locuite de ei a unor învățători de etnie găgăuză⁴⁶.

³⁴ *Idem*, dosar nr. 86/1939, f. 1-28.

³⁵ Carol al II-lea, *Între datorie și pasiune. Însemnări zilnice*, vol. 2, București, 1996, p. 41.

³⁶ *Ibidem*, p. 11-12.

³⁷ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 4/1938, f. 82-83.

³⁸ *Idem*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 686.

³⁹ Numărul cererilor de bani pentru repararea școlilor și a bisericilor abundă pe toată perioada rezidenței regale.

⁴⁰ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 686.

⁴¹ Florea Nedelcu, *Unele probleme ale luptei pentru putere dintre dictatura regală și Garda de Fier*, în *Revista de Istorie*, 1978, nr. 4, p. 588.

⁴² D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 172.

⁴³ *Idem*, f. 22-50.

⁴⁴ *Idem*, f. 683.

⁴⁵ *Idem*.

⁴⁶ *Idem*, f. 684.

Tot în categoria minorităților care nu au provocat acțiuni antistatale s-au aflat și comunitățile de negustori greci din porturile dunărene și pescarii lipoveni din deltă.

Minoritatea evreiască a avut o atitudine amicală față de instituțiile statale românești, explicabilă prin aceea că ei aveau nevoie de liniște pentru a-și urmări scopurile economice. Având în vedere însă situația general europeană defavorabilă acestei etnii, mulți dintre ei doreau să emigreze legal în Palestina. Conform legii cultelor, comunitatea israelită din România nu avea dreptul să organizeze „export de conaționali”⁴⁷. Astfel, organizarea acestor plecări era preluată de unele elemente dubioase de aceeași etnie care urmăreau doar beneficii materiale personale, din acest motiv ei neprimind aviz favorabil din partea autorităților⁴⁸.

În sfârșit comunitatea germană din ținut manifesta deschis simpatii față de național-socialismul german, abținându-se însă de la orice fel de tulburări. De altfel organele polițienești exercitau o „supraveghere dictată de împrejurări” asupra acestei etnii⁴⁹, evidențiată și cu ocazia sărbătoririi zilei naționale a Germaniei (30 ianuarie 1939) când consulatele germane din Galați și Brăila au primit permisiunea să sărbătorească evenimentul, anterior, în zilele de 28 și 29 ianuarie, în „localuri închise” și fără participarea cetățenilor români de origine germană⁵⁰.

Expansiunea militară a Germaniei naziste, prin invadarea Cehoslovaciei, a pus în rândurile populației din ținut „consternare și o stare de spirit dintre cele mai încordate, în toate straturile sociale, ce a existat de la războiul mondial încoace”⁵¹. În acest context declarația de neutralitate a României a fost primită în țară, conform însemnărilor lui Carol al II-lea, cu o „bucurie neliniștitoare”⁵². Românii și-au pus mari speranțe în oastea țării, fapt dovedit în ținutul Dunărea de Jos în „Săptămâna înzestrării armatei” din perioada 14-21 mai 1939 când a fost colectată suma de 18755402 lei⁵³.

O problemă importantă cu care s-a confruntat ținutul Dunărea de Jos o dată cu începerea celui de-al II-lea război mondial a fost problema refugiaților polonezi. Printr-o telegramă circulară a ministrului de interne A. Călinescu din 7 septembrie 1939 adresată rezidenței regale se face o referire la categoriile de refugiați polonezi printre care se numără oficialitățile poloneze care intrau în grija guvernului român, refugiați militari de care se ocupa Ministerul Armatei și refugiați civili. Cei din această ultimă categorie aveau voie să se stabilească oriunde în țară, sub supraveghere, cu excepția Bucovinei, Basarabiei și capitalei. Această telegramă a fost adusă la cunoștința prefectilor din ținut la data de 27 septembrie 1939, când a fost înființat Comisariatul general pentru evidența și asistența refugiaților polonezi. În unele documente ale vremii se apreciază că numărul refugiaților care au trecut prin România a fost de circa 100000 de persoane. Cert este că la 14 octombrie 1939 în țara noastră se aflau un total de 23837 de polonezi refugiați, majoritatea militari. Zona destinată inițial pentru cazarea lor a fost Tulcea - Babadag și Delta Dunării însă mai apoi s-a renunțat la această opțiune, datorită condițiilor de cazare necorespunzătoare pe timp de iarnă.

Data fiind afluența sporită a refugiaților, s-a fixat o zonă intermediară de orientare a primelor convoaie, cuprinzând localitățile Focșani, Mărășești, Panciu și Odobești⁵⁴, toate aflate pe teritoriul județelor Putna și Tecuci, în vestul ținutului Dunării.

În rapoartele Inspectoratului de poliție Dunărea de Jos se arată că deși, inițial, refugiații polonezi s-au bucurat de simpatia populației românești, ei nu au reușit să păstreze acest sentiment la adresa lor datorită unui comportament scandalos, nu de puține ori pretându-se la furturi din gospodăriile populației autohtone⁵⁵.

Concluziile care se impun în finalul lucrării prezentate sunt simple și concise. Chiar dacă evoluția economică, socială și politică a ținutului Dunărea de Jos a fost presărată cu particularități pe plan local, ea a generat o serie de reacții din partea populației, surprinse mai mult sau mai puțin de

⁴⁷ *Idem*, dosar nr. 32/1939, f. 4.

⁴⁸ *Idem*, f. 1-26.

⁴⁹ *Idem*, dosar nr. 21/1938-1939, f. 12.

⁵⁰ *Ibidem*, f. 10-12.

⁵¹ Vezi nota din 16 martie 1939, *Arhiva M.I.*, dosar 9300 A.S., vol. 35, apud. Al. Gh. Savu, *op. cit.*, p. 284.

⁵² Carol al II-lea, *op. cit.*, p. 429, vol. 1.

⁵³ Constantin C. Giurescu, *Ținutul Dunărea de Jos (14 august 1938-1 iunie 1939)* (raport rezidențial), București, 1939, p. 58.

⁵⁴ Dumitru Tuțu, *Septembrie 1939. Ajutor și ospitalitate victimelor agresiunii naziste*, în *Magazin Istoric*, 1989, nr. 9, p. 16.

⁵⁵ D.J.A.N. Galați, fond *Rezidența regală a ținutului Dunărea de Jos*, dosar nr. 32/1939, f. 7.

rapoartele polițienești ale epocii, reacții care se înscriu pe o linie generală caracteristică întregii populații a României în anul 1939 în condițiile vitrege interne și externe la care era supusă țara.

LEONTIN NEGRU

Universitatea „1 Decembrie 1918”

Alba Iulia

SOME CONTRIBUTIONS TO THE KNOWING OF THE SPIRIT AND POLITICAL ACTIVITY OF THE POPULATION FROM THE DUNAREA DE JOS REGION IN THE YEAR 1939

SUMMARY

The Dunărea de Jos region, established as a regional administrative body, following the 14 of August 1938 law had an economical, social and political evolution full of local particularities, which was integrated in the Romanian internal context.

The economic life of the region was directly influenced by the problems of the national economy, which due to the unstable external situation developed mainly to the manufacturing of war materials in the detriment of the manufacturing of consumer goods. Industrial and agricultural products were stocked for the necessities of the army and inflation and speculative phenomena accentuated during the whole year of 1939. All these contributed to a drop in the living standard of all-salaried, as well as of the local population.

The political activity remained under the direct influence of the personal regime of Carol II, which wanted to eliminate the Legion Movement and to prevent the NLP and NPP from having a normal activity. This way the people were forced to give up their previous political sympathies and to become faithful to the new political organisation of the Front of the National Rebirth.

Romania's political and economic crisis unleashed massive social unrest that was not carried out into mass movements. Due to the continuation of the crisis the unrest have grown and played a decisive role in the major events of 1940 that led to the abdication of Carol II.